

proti takojšnjemu plačilu. Naslov prodajalca je na razpolago pri uredništvu „Uč. Tov.“ Pismenim vprašanjem treba dati znamko za odgovor.

Za nabiranje narodnih pesmi vseh avstrijskih narodov se je svoj čas zavzelo tudi naučno ministrstvo. Ustanovili so nekak centralni odbor, potem razne odseke in pododseke itd. To je šlo vse gladko, in tudi prvi zvezek je že dogotovljen, a sedaj manjka denarja. Dunajski odsek je bil te dni pri finančnem ministru, ki se je sicer jako pohvalno izrazil o delovanju odbora in odsekov, manj ljubezljiv je pa bil glede denarne strani. Ker so vse pesmi nabrane z napevi, je zahtevala „Glasbena Akademija“ svoto 50.000 K, predlaganih pa je bilo svoj čas le 10.000 K. Delo je monumentalnega pomena in škoda bi bilo, da bi zapalo zaradi nekaj tisočakov.

„Lega Nacionalna“, ki hrvaške in slovenske otroke poitalijančuje, je imela leta 1911, čez 42.000 članov in 517.073 K dohodkov proti 416.050 K v letu 1910.

Drugi avstrijski shod proti tuberkulozi se vrši dne 29. t. m. v veliki dvorani društva zdravnikov na Dunaju.

Boj zoper kinematograf. Velika nemška kulturna zveza „Goethebund“ bo na svojem letošnjem zborovanju ostro nastopila proti škodljivemu vplivu kinematograf. Obravnavalo se bo razmerje kinematografrafov proti gledališčem in literaturi. Kot govorniki bodo nastopali znanstveniki, pisatelji, igralci, odvetniki itd. Tudi nemški „Bühnenverein“ bo na svojem letošnjem zborovanju v Bratislavi razpravljal o kinematografih. Lastniki kinematografrafov, ki se boje, da bodo ta zborovanja slabo vplivala na njihovo poslovanje, so se združili in bodo v zvezi s tvorničarji filmov in svojega časopisja pričeli nasprotno akcijo. V Berlinu bodo sklicali veliko protestno zborovanje vseh prijateljev kinematografa, do čim bodo pri „Goethebundu“ znamenite osebnosti nastopile proti kinematografski „kugi“.

Strup alkohol. Mnogo je še ljudi, ki nočejo verjeti, da je alkohol strup. Ni treba, da se človek upijani, tudi majhne množine alkohola učinkujejo strupeno. Težko je določiti mero, ki zadostuje, da je učinek škodljiv zdravju. To je odvisno od različnih okolščin. Trdi se pa lahko z gotovostjo, da množine alkohola, ki ga uživajo navadno delavci, silno škodujejo telesnim in duševnim močem. Seveda učinek se ne zapazi od danes do jutri, dostikrat tudi ne v desetih letih, a ne izogne se mu noben pivec. Zganje zjutraj, zganje opoldne in zvečer, enkrat se mora upreti telo, toliko strupa ne prenese. Ali ni grozno, da mora človek, ki pije redno zganje, že z dvajsetimi ali štiriindvajsetimi leti pod zemljo, ko bi morda lahko živel 60 ali 70 let? Počasi deluje alkohol, a tem bolj gotovo. Edino sredstvo, ki brani pred prezgodnjim propadom telesnih moči, je: proč z alkoholom. Tudi vino in pivo sta škodljiva, čim manj % pije, tembolje. Velika zmota je, ako mislijo ljudje, da alkohol krepi. Zaslepljeni starši dajejo slabotnim otrokom vino, pivo, ali celo zganje, češ, postal bo močnejši. Ne prinašajo mu moči, še tisto malo mu jo odvzamejo, ki jo ima. V vinu in pivu se več utopi, kakor v vodi.

Odlikovan slovenski učenjak. Slovenski učenjak, vseučiliški profesor na vseučilišču v Cernovicah, dr. Plemelj, je dobil od dunajske akademije znanosti Liebnova častno darilo za njega matematično delo o potencialni teoriji.

Nemški otroci v Berlinu. V berlinske ljudse šole je hodilo 4162 otrok, ki so govorili nemški jezik. Od teh je govorilo 3794 slovansko, in sicer 1346 samopoljsko, 2309 poljsko in nemško, 40 rusko in 90 češko, nadalje 148 madjarsko, 66 italijansko, 28 francosko, 59 angleško in 67 druge jezike.

Knjižnica za otroke.* Profesor R. let stari otroci prihajajo in odhajajo skoraj večinoma sami; sami vzamejo tudi knjige s polic ter jih, pregledavši jih, vročijo knjižničarki, ki jih le-ta sme postaviti na njih mesto nazaj. Polica, ki ima hranjene ilustrirane knjige, nosi lahko čitljiv nadpis z besedami: „Otroci s snažnimi rokami smejo vzeti ilustrirane knjige“. Videl sem 7letnega fanta, ki je, prebravši ta nadpis ter ogledavši nato svoji roki, s kislim obrazom od Blanchard je obiskal knjižnico za otroke v Syracuse (država New-York) ter poročal o njej te-le zanimive podrobnosti: „Pet in šest

stopil od police. — Upoštevati je pravilo: otrokom z nečednimi rokami se ne prepove jemati knjig; le oni, ki imajo snažne roke, jih smejo vzeti. Vpraša se: Kakšen razloček je med tem? Razloček je važen: to je neka poteza ameriškega značaja. Otrok sam mora razsoditi, ima li čedne roke ali ne in sme li dotakniti se knjig ali ne. Po lastni iniciativi mora razrešiti to vprašanje ter se tako uriti v samoobvladi. Rek „spoznavaj se sam“ mora že otrokom neopazno preiti v kri in meso. Že mladi Američan se mora navaditi, zaupati le samemu sebi v vseh okolščinah življenja. Takšna je neprestana lekcija individualne etike, ki rezultira iz preprostega dejstva, dozdevajoče nevažne za nas, ljudi starega sveta.“

Razgled po šolskem svetu.

— **Socialna statistika v Nemčiji.** Glasom lista „Zeitschrift für pädagogische Psychologie“ pohaja nemško moško učitelstvo vedno bolj iz vrst imovitejših slojev, nasprotno pa je učiteljic vedno več iz ubožnejših ljudskih plasti.

— **Krepak odgovor.** Gojenke neke višje dekliške šole so dobile novega, mladega profesorja. Sklenile so v svoji častilakomnosti in starosti, da novega profesorja ne bodo kot navadno pozdravljale z vstajenjem s sedežev. Kakor rečeno, tako tudi storjeno. Posmehljivi obrazi učenk so se pa precej podaljšali, ko jim je rekel profesor smehljaje: „Zelel bi vam, gospodične, da bi ne obsedele za vedno!“

— **Učiteljci — profesorci.** Ravnateljci višjih dekliških šol in učiteljci na dekliškem liceju v Zagrebu, Kamila Lucerna in Stefanija Iskra, sta imenovani za glavni učiteljci na učiteljsku v VIII. čin. raz.; obenem sta dobili naslov profesor.

— **Rusinsko vseučiliško vprašanje rešeno.** Zudnje dni je avstrijsko poslansko zbornico rusinska obstrukcija v brambnem odseku silno vznemirjala. V največjih skrbeh pa je bila vlada sama, ki bi kolikor mogoče hitro rada spravila brambno predlogo pod streho, čemur pa so se Rusi energično postavili v bran in zahtevali od vlade ugodno in definitivno izjavo glede rusinskega vsučiliškega vprašanja. Vlada v začetku o tem ni hotela ničesar slišati, ker se je bala Poljakov, ki so brez izjeme vsi strastni nasprotniki rusinskih kulturnih zahtev. Rusini so odgovorili z obstrukcijo v brambnem odseku in sklenili vztrajati v obstrukciji, dokler se bo dalo. Vlado je obstrukcija presenetila. Pričela se je pogajati z Rusini in Poljaki, a brez uspeha. Vsi poizkusi so se zaradi trdovratnosti Poljakov ponesrečili. A Rusini niso hoteli odnehati niti za pičico od svojih zahtev, ampak so zahtevali brezpogojno, da Poljaki kapitulirajo. To je pomagalo. Tako Poljaki, kakor vlada so morali vgrizniti v kisl jabolko in kapitulirati. Rusini so s svojo obstrukcijo, ker pač ni šlo drugače, izsilili svoje vseučilišče. Univerza se ustanovi tekom šestih let, in sicer v Levovu. Rusinskim profesorjem se v tem prehodnem štadiju zagotovi gotov vpliv v levovskem profesorskem kolegiju, junktim glede prenehanja rusinske obstrukcije v deželnem zboru in cesarskega lastnoročnega pisma pade v vodo. Rusini so izšli torej iz bitke kot popolni zmagovalci, Poljaki kot poraženi. Tako gre pot do kulture!

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonošno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrovana zadruga s omejenim jantvom.

Promet do konca maja K 73-295 95.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2 2.—1/2 3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Slovensko Abecedo za ženska ročna dela

(II. pomnožena izdaja)

priporoča

Milena Kiferle

učiteljica ženskih ročnih del v Ljubljani, Dolenjska cesta 21.

Knjigoveznica
Anton Janežič
Ljubljana
Florijanska, ulica 14
se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.
Pri večjih naročilih 10% popusta.

Viktorija Sterniša
Ljubljana, Jurčičev trg 3
priporoča svojo bogato zalogo črevljev, gamaš in galoš po najnižji ceni. Zunanja naročila izvršujem točno.

Anton Krušič,
krojaški mojster in trgovec
v Gorici
Tržaška ulica števil. 16
v lastni hiši
in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetiške šole. Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarnen za vsak stan. Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.

J. Jax
Ljubljana
Dunajska cesta

Šivalni stroji, kolesa in pisalni stroji.

Pletilni stroji.

Slavnemu učiteljstvu se vljudno priporoča „Kavarna Prešeren“ v Ljubljani.

Sukna
in modno blago
za moške in ženske obleke priporoča firma **Karel Kocian**
:: tvornica za sukno :: v Humpolcu (Češka).
Vzorci franco.

Le tedaj
doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavo, če voli cenj. gospodinja kot kavni pridelek najzanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite
če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši, „pravega“: Francka: iz tovarne v Zagrebu vendar pa izrečno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

1887—1912 — 1887—1912
Blagovolite pisati po vzorce!

V. J. Havliček in brat
Kopališče Poděbrady (kralj. Češko) slavnoznani izvozni dom, ustan. l. 1887 priporoča občeznane in pripoznane kakovosti modno blago — zefire spomladanske in poletne novosti za 1912. Havličkove tkanine, kanafare, brisače, robce, namizne in kavine garniture, batliste pralne svile itd.

Damaste, opreme za neveste.
XXV. trgovsko leto.
1 zavoj 40 m okusno zbranih ostankov v velikosti do 8 m pošiljam za 18 K po povzetju franco. Od teh ne pošiljam vzorcev. Le pri nas najbolje. — Havličkova tkanina 1 kos 23 m za 12 K, 13-20 K, 14-50 K, 16 K, 17-50 K, 20-40 K, 22-40 K.

Najugodnejši češki nakupni vir

AVGUST AGNOLA
Ljubljana, Dunajska cesta 13
poleg „Figovca“
priporoča svojo veliko zalogo stekla, porcelana, petrolejnih svetilk, ogledal, okvirov, šip itd. Tintnike za solske klopi, aparate za fizikalne poizkušnje. Prevzema vsakovrstna stekarska dela, tudi nova šolska poslopja na deželi itd.

Vzorci poštne prosti proti vrnitvi. **Krasne novosti za pomladanso in letno sezono!** Vzorci poštne prosti proti vrnitvi.

Došla je velika izbira vsakovrstnega modnega blaga za ženske obleke. — Elegantne moške obleke od sukna do najfinejšega angleškega blaga. — Moško in žensko perilo v krasni izbi. Novitete v dežnikih posebno v damskih solčnikih. Priporoča se slavnemu učiteljstvu tvrdka z modnim in oblačilnim blago m

Gorica Ivančič in Kurinčič

Gosposka ulica 11. (V. G. Carducci.)